

et Omraade, som den ikke oprindeligt har været beregnet for. Det er ovenfor viist, at under Hartkornskatterne maae ansees indbefattet Forhøielse af Hartkornskatterne svarende til Bygningsafgiften; men det lader sig jo vel sige, at derved er kun taget Hensyn til Bygningerne, forsaavidt de tjente til Brug ved Jordernes Drift, hvortil dog altid maae henregnes, ikke blot de nærmest for Avlingens Skyld opførte Bygninger (Udhuse), men ogsaa den Deel af Bygningerne, som er bestemt til Bolig og Husholdning for Hovedpersonerne og Medhjælperne ved Landbruget. Hvad der gaaer ud over dette, kunde vel siges at være til for andre Diemeds Skyld og at kunne stilles lige med de Bygninger i Kjøbstad og paa Land, som falde ind under Bygningsafgiften. Men det maa dog indrømmes, at den hele historiske Gang i Bestatningen taler imod at gjøre en saadan Forskjel imellem Landbygningerne efter deres Omfang. Disse Hensyn til større og mindre Bygninger i Forhold til Bedriften være tilstede allerede, da Skatten indførtes, men lodes upaaagtede, og hvorvel det maa indrømmes, at Bygningerne ved Jordbrugene efterhaanden ere tiltagne i Størrelse og Værdi, tør det dog vistnok ikke siges, at de i Almindelighed tagne ere voxede ud over det Forhold, hvori Jordernes forbedrede Drift og Frembringernes større Priis har forøget Landeindkomstenes Værdi. Disse samme Aarsager maae nødvendigviis have medvirket til at fremme Kjøbstædernes Bedrift og til at give Kjøbstadbygningerne større Anvendelighed og større Indbringen, og ligeledes til at gjøre de bygningsafgiftspligtige Huse paa Landet nyttigere og fordeelagtigere, og til at fremkalde flere bygningsafgiftspligtige Huse paa Landet og i Kjøbstæderne til Forøgelse af den hele Stats Indtægter og dermed ogsaa til Lettelse for Kjøbstæderne uden forøget Tryk for de allerede tilværende Bygninger. Denne Sags første Behandling i Folkethinget har allerede gjort det indlysende, at det vil være forbundet med særdeles Uansætteligheder og med stor Villkaarlighed at finde, hvilke Dele af Bygningerne til et Skyldsat Jordbrug der skulde betragtes som tilværende for Jordbrugets Skyld, og hvilke der, som tjenende andre Diemed, kunde undergives Be-

statning med Bygningsafgift. Det turde vistnok ogsaa fremgaae af disse Forhandlinger, at der ikke kunde ventes noget bethdeligt finantzielt Udbytte af en saadan udvidet Bestatning, der dog, hvorledes den end begrundes, vil i Virkeligheden fremtræde som en ny særskilt Bestatning af den Befolkning, der ernærer sig ved Agerbrug, og som af dettes Grundlag Jorderne svarer saa bethdelige Skatter. Beregningen og Opkrævningen af Skatten vilde ogsaa medføre bethdeligt Arbeide, der enten vilde kræve Ansættelse af lønede Embedsmænd eller volde Communalbestyrrelserne et forøget Besvær, medens det dog ikke kan antages, at Communalbestyrrelserne paa Landet i Almindelighed vilde være særdeles velkiffede til at udføre disse Forretninger. At det i sig selv maa ansees for glædeligt i mange Henseender, at Landmændene ville og kunne forbedre deres Bygninger, der paa saa mange Steder, ja de allerfleste Steder vare langt ringere, end de af Sædeligheds- og Sundhedshensyn burde være, bør ikke oversees, thi en om end lempelig Bestatning af Bygningsforbedringer vilde upaatviveligt virke standsende paa disse, der langtfra have naaet den ønskelige Grændse og kun sjældent ville kunne siges at overgaae, hvad der efter Forholdene kunde være rimeligt. Skulde det være saa, at der paa Landet er fremkommet en Velstand, der giver sig tilkjende i forbedrede eller endogsaa for vidt drevne Bygningsforetagender, da rammes denne bedst ved en Indkomststat til Statsbrug, og Ligheden imellem Kjøbstad og Land vil derved bedre opretholdes end ved en ny særskilt Bestatning paa Landet. At denne Bestatning af Landbygninger vilde fremkalde stor Misforøielse hos den talrigste Deel af Befolkningen, medens denne ikke i den Grad er imod en Indkomststat, turde, skjøndt ikke afgjørende, dog altid fortjene at komme i Betragtning ved Siden af de mange andre Grunde, der tale for at lade denne Bestatningsmaade blive staaende i de Hovedtræk, som Fortiden har givet den.

De Forandringer i de bestaaende Regler, som Udskiftet har foreslaaet med Hensyn til de allerede stattepligtige Eiendomme, ere ikke af nogen væsentlig finantziel Betydning; deres Hensigtsmæssighed er tvivlsom, og de ville under alle